

Zo ging dat ...

... in juni in 1918: niet te snel!

De inval van het Duitse leger in ons land in augustus 1914, en vervolgens hun vastlopen aan de IJzer in oktober van dat jaar, betekende niet alleen dat er plots honderdduizenden hongerige magen meer moesten gevoed worden in een land dat van de rest van de wereld werd afgesneden, maar ook dat het verkeer op onze wegen plots veel drukker werd.

Veruit het grootste deel van de wegen in België waren in 1914-1918 nog onverhard. Gekasseide steenwegen verbonden de steden en in veel gemeenten was men begonnen met het kasseien van de wegen in het centrum van de gemeenten, maar erg snel vorderde dat niet. De oorlog bracht een sterke intensifiëring van het verkeer met zich, voornamelijk in de vorm van transporten van voorraden, van munitie en ander materiaal en van Duitse soldaten die ons land van oost naar west doorkruisten. Voor dat vervoer werd hoofdzakelijk gebruik gemaakt van paard en kar en van de trein, maar ook vrachtwagens en personenwagens waren nu vaker dan voorheen op onze wegen te zien. Bij die vrachtwagens mag men zich overigens niets voorstellen dat in de buurt van de huidige mastodonten komt: vrachtwagens hadden in die tijd zelden een laadbak die groter was dan die van een kar. Een laadbak met een breedte van één meter en een lengte van drie meter was al heel wat.

Op 26 mei had de Duitse gouverneur-generaal in het bezette land een verkeersreglement uitgevaardigd, dat er voornamelijk op gericht was ongelukken te vermijden en dat duidelijk maakte dat Duitse militaire voertuigen ten allen tijde voorrang hadden op burgerlijke voertuigen. Op 10 januari 1918 vond de Duitse gouverneur-generaal het tijd om de maximale toegelaten snelheden in het verkeer aan te passen.

Voor personenwagens werd de maximale snelheid "op open weg", buiten de bebouwde kom zou dat vandaag heten, beperkt tot 50 km per uur. In de dorpen en steden mochten zij nog 25 km per uur halen. Het limiteren van de maximale snelheid van de vrachtwagentjes, die toen nog niet op luchtbanden, maar op volle banden van hard rubber, of zelfs op ijzeren wielen reden, lijkt een nog verstandiger maatregel. In dorpen en steden mochten zij nog 12 km per uur rijden, en buiten de bewoningskernen mochten de vrachtwagenchauffeurs zich laten gaan aan maximaal 15 of 25 km per uur, naargelang zij op ijzeren wielen of op rubberen banden reden.

Hoewel de maximumsnelheden vrij laag lagen, hield de gouverneur-generaal nog een slag om de arm. Niet in alle omstandigheden was het toegestaan aan deze snelheden te rijden. Wanneer de omstandigheden niet optimaal waren, moest de chauffeur zijn snelheid aanpassen: "Op plaatsen waar de geleider den weg niet kan overzien, moet hij de snelheid zoodanig regelen, dat het voertuig voor beschadiging en de inzittenden en derde personen voor letsel gevrijwaard zijn."

Of het verkeer op onze wegen met deze aanpassing van het verkeersreglement echt veel veiliger werd, valt te betwijfelen. Zij gold immers enkel voor "bijzonderen", dat wil zeggen voor particulieren. Voor legervoertuigen, die toch het overgrote deel van het gemotoriseerde verkeer uitmaakten, golden deze regels niet. In juni 1918 waren er nog erg weinig particulieren die de hand konden leggen op de brandstof die nodig was voor hun voertuig, als ze zelfs al niet hun banden of zelfs hun hele voertuig aan de bezetters hadden moeten afstaan ...

VERORDENING

**houdende vaststelling van de hoogste snelheid
voor automobielen van bijzonderen.**

De voorschriften op het rijden, vervat in § 18 der «verordening van 26 Mei 1915 op het verkeer van automobielen van bijzonderen in België», zijn gewijzigd als volgt :

Automobielen mogen niet sneller rijden, dan hieronder is opgegeven :

Op open weg :

personenautomobielen	50 km. per uur ;
vrachtautomobielen met gummi- banden	25 »
vrachtautomobielen met ijzeren banden	15 »

In gemeenten :

personenautomobielen	25 km. per uur ;
vrachtautomobielen	12 »

Op plaatsen, waar de geleider den weg niet kan overzien, moet hij de snelheid zoodanig regelen, dat het voertuig voor beschadiging en de inzittenden en derde personen voor letsel gevrijwaard zijn.

De overige voorschriften van § 18 blijven onveranderd.

Deze verordening wordt onmiddellijk van kracht.

Brussel, den 10ⁿ Juni 1918.

Der Generalgouverneur in Belgien.
Freiherr von FALKENHAUSEN,
Generaloberst.

